

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De veneratione || sanctor[um] libri duo Judoci
Clich-||touei. Neoportue[n]sis. excelle[n]tissi-||mi
Parisiensis academïæ Theologi**

Clicthove, Josse

Coloniæ, 1525

VD16 C 4211

Sanctos (etsi absentes nobis sint) nostras ad se fusas orationes, ex diuino beneplacito audire, & cognoscere. X

urn:nbn:de:hbz:466:1-36172

LIBER SECVNDVS.

demū ad eādē puenire gloriā, eodemq; pfrui gaudio ualeant. Tertia uero est, propter dei reuerentiā, in sua augustissima dignitate asseruādā. Vt uidelicet peccatorū mole obrutus, sibiq; cōsciū hō q; grauer deū offenderit, tanq̄ nō audēs se primū cōspectui diuinæ maiestatis tremēdæ pariter & reuerēdæ, ob sceles sordes ingerere atq; p̄sentare, recurrat ad sc̄tos cādore puritatis p̄fulgidos, deoq; gratissimos, q; peccatoris p̄ces deo tanq̄ libellū supplicatoriū exhibeāt, easq; suis adiunctas precibus, diuinæ benignitati reddant acceptiores.

¶ Sāctos, etsi absentes nobis sint, n̄as ad se suas ōnes, ex diuino b̄n̄placito audire, & cognoscere. Cap. X

I N̄sup obiiciūt decimo loco, q; sanctos nō esse orandos cōtendūt, hāc rationē. Sācti cœlestia incolētes tabernacula, nobis absentes sunt, et maximo ab hac n̄a habitatiōe terrena interuallo disseparati, ob qd̄ haud dubie impediunt, q; minus ōnes n̄as (q̄s illis fundim⁹) cognoscāt, aut aliquo mō p̄cipiāt. Ridiculū est igit̄ & absurdū, q; eos suppliciter oremus, ut q; n̄as preces nequaq; attēdere aut audire queāt, haud aliter ac ineptū foret, si quis apud Parisios cōsistens procūberet in terrā, flecteretq; genua ad orandū amicū suū Romæ agentē, q; nullo mō illius apud Sequanos degētis audire uerba, nec mentē intelligere posset. Et hanc unā rōnem, Hectorei & Achillæi roboris, ualidissimāq; putant, ac prorsus eā cōuincere autumāt, nō esse a nobis sanctos

II ōnibus inuocādos. ¶ Verū eā eē mancā atq; inualidā, ad iūtore deo mōstrabimus, cōfitētes quidē ingenue, sc̄tos ip̄os nō posse naturali uia ac rōne attingere orationū nostrarū (siue mēte sola fiant a nobis, siue etiā uoce) notionē, quē admodū super

Esaiæ. 63 illo Esaiæ uerbo. Abrahā nesciuit nos. & Israel ignorauit nos. interliniatis expositio ait. Mortui em̄ sancti nesciūt, qd̄ agāt

Augustinus uiti, etiā eorū filij. Quę sumpta uidet̄ ex illo dicto B. Augustini, in libro de cura pro mortuis agēda. Si tātū (inquit) patriarchæ, qd̄ erga ppl̄m ab eis procreatū ageret, ignorauerūt, quō mortui, uiuorū rebus atq; actibus cognoscēdis adiuuādisque miscerēt. Et id solū cōficit aduersariorū ratio mō adducta, qd̄ uel sine rōne ultro eis tribuimus. Veruntamen diuina reuelatione eis.

De veneratione Sanctorum.

sione eis insinuante quod ad gloriam eorum & honorem attinet, quod ad
dubitauerit sanctos, uota nostra & supplicationes sibi factas ag-
nosceret. Nonne admittent ipsi, contra quos literaria agimus mili-
tia, deum nostras preces non ignorare? siue penitissimis animi pro-
cordis sint fusae, siue uerbo deproptae. Non id (teor) inficiabun-
tur, quoniam quidem omnia nuda & apta sunt oculis eius, qui solus nouit
corda filiorum hominum. Nonne & id tribuent, deum eadem preces no-
stras ad sanctos effusas, posse sanctis ipsis assidua diuinitatis eius ui-
sione beatis, pro sua benignitate reuelare? Quod sane ut potest, etiam
& prestare hoc sanctis amicis suis, est admodum rationabile, quoniam qui-
dem hoc ad dignitatem & cumulatum gloriam eorum attineat, quod cogno-
scat ea quae ad honorem ipsorum hoc in mundo agunt. Insinuat igitur
deus clarissimo gloriae suae lumine sanctis, atque indicat eis, modo
quidem nobis incognito, sibi autem uel notissimo, orationes nostras,
quas effundimus ipsis, cum eorum imploramus patrocinium. In hac
plane sententia descendit Hugo de sancto Victore, in libro secundo
de sacramentis dicens. Multi in quaestione adducunt, si sancti
preces supplicantiu audiant, si uota postulantiu, ad ipsorum
usque cognitionem ueniunt. Difficile est iudicare de homini. Quo-
modo enim scientia nostra, certa esse potest de ipsis, qui eam quam de nobis ha-
bent scientiam, nec capere possumus nec inuestigare? Hoc unum
certum est, animas sanctorum in secreto diuinae contemplationis
constitutas, eorum quae foris agunt tantum scire, quantum illis uel ad
gaudium uel nobis ad auxilium prodesse constat. Nos intercesso-
res quaerimus apud deum, quid amplius uis? Times ne forte non
orent, qui semper orant? Quomodo non orabunt pro te quando
tu oras, qui & quando tu non oras, orare tamen non cessant? Si non
audiunt inquis, & ego in uentum fundo uerba, non audientibus? &
non intelligentibus loquentibus. Ecce dicamus. Non audiunt sancti uer-
ba postulantiu, neque ad beatitudinem illorum attinet, ista nosse quae foris
agunt. Ecce dicamus, non audiunt. Numquid deus non audit?
Quid ergo laboras inuestigare, quod audiunt & quantum audiunt san-
cti quos oras, cum ipse deus audiat, propter quem oras? Ipse uidet
humilitatem tuam, quod remuneraturus est deuotionem tuam. Tamen si audi-
unt, & quantum audiunt, quod est audire nisi scire? Vnum est lumen
in quo audiunt ad percipiendum, & uident ad cognoscendum

Hebrae. 4
3. Reg. 2

III.
Hugo de san-
cto Victore.

LIBER SECVNDVS.

In q̄ si qd forte foris agit, qd mō interim nō audiūt aut nō uident, mysteriū est dispensationis, nō detrimētū fœlicitatis. Inueniunt tñ quidā sanctorū patrū, qdā ita definiuisse, q̄si nihil sit in creaturis qd nō uideāt, q̄ uideāt oīa uideāt. Ego ampli⁹ iudicare nō p̄sumo, nisi hoc solū, qm̄ tm̄ uideāt, q̄ tū illi placitū ē, quē uident, & in q̄ uident. Hec Hugo. Accedit illi & B. Gregorius, in moral. lib. 2, dicēs. Quid de his q̄ scienda sunt, nesciunt, q̄ scientē oīa sciūt. Vbi Gregorius, q̄ scienda sunt, probe adiecit, qm̄ nō oīm sine discrimine scientiā sanctis tribuendā censet, sed eorū dūtaxat, q̄ ab ipsis sciri expedit. Ea autē sunt q̄ ad eorū gloriā honorēq̄ spectāt, q̄q̄ diuinæ bonitati ac claritati quā temp̄ uident eis reuelare placitū est. De q̄ nūero sunt haud dubie uota precesq̄ fidelīū, ad sc̄torū patrociniā con fugentiū, q̄ cedūt ad ampliōrē ipsorū honorificētiā atq̄ glorificationē. ¶ Pnt̄ nihilominus etiā sancti cognoscere suppli cationes n̄ras, q̄s hic eis fundimus, ministerio & denūciatione angelicorū spirituū, q̄ sedulo nobis assistunt ad custodiā, & ad tutelā inuigilant, piāq̄ solitudine n̄ras preces deo & sanctis offerūt, scdm̄ illud Raphaelis testimoniū, ad Tobīā seniorem

Tobīa. 12 Qñ orabas cum lachrymis & sepeliebas mortuos, ego obtuli orationē tuā dño. Cur igit̄ nō s̄nt credam⁹ ofones n̄ras ad sanctos effusas, ab angelicis spiritibus, etiā ipsis insinuari? cū id in nostrā tendat salutē, & in ipsorū q̄s inuocam⁹ sanctorū nō me diocrē gloriā. ¶ Sed nūc ex scripturæ sanctæ testimonio, etiā refellat̄ & cōfuteat̄ hęc aduersariorū n̄rorū captiosa argutia. Si nō audiūt sancti, eo quē nouit deus mō, ofones n̄ras q̄bus eos ueneramur, cur ergo q̄tidiano cātico cōcinit ecclīa sc̄tā. Bñdi

Denie. 3. cite Anania, Azaria, Misael dño, laudate & sup̄exaltate eum in seculā? cū tres illi fornacis Babylonicæ uictores pueri, ad q̄s hic sermo exhortatorius diriḡit, nequaq̄ nobis p̄sentes subsistat.

Psal. 148 Cur item q̄tidie decātamus in sacra psalmodiā. Laudate dñm̄ oēs angeli eius, laudate eū oēs uirtutes eius, cū nequaq̄ assint nobis angelicæ oēs substātiæ? Rursum, q̄re propheta i psalmo sc̄tōs oēs cōpellat, hoc mō: Timete dñm̄ oēs sancti ei⁹ qm̄ nō ē inopia timētib⁹ eū. Et rursum Diligite dñm̄ oēs sc̄i ei⁹ qm̄ ueritatē requiret dñs, & retribuet abūdāter faciētibus superbiam.

De veneratione Sanctorum.

perbiā. Deniq; q̄re in oīm sc̄tōꝝ p̄coniū canit eccl̄ia catholi-
ca hoc c̄aticū qd̄ in sacra ponit Apocalyp̄s: **Laudē dicite deo** Apoca. 19.
n̄ro oēs sancti eius, & q̄ timetis deū pulilli & magni. Si ad an-
gelos b̄tōs, si ad sc̄tōs oēs recte dirigit̄ ex usu scripturæ sacræ,
sermo exhortatorius aut admonitorius, cur nō cōsimiliter ad
eosdē apte diriget̄ oīo n̄ra deprecatoria: quā eodē prorsus mō
audiāt, q̄ p̄cipiunt illas ex scriptura mō adductas ad timorē ac
laudē dei exhortationes. Et si nō sunt orādī sancti, neq; hisce
q̄q; exhortationibus p̄dictis sunt incitādī ad laudes deo p̄sol-
uēdas, qd̄ tñ nemo sanæ mētis dixerit, tātis scripturæ testimo-
nijs cōuictus. Quinimo qd̄ amplius est, in sacris c̄aticis ad deū
laudādū excitatorijs, habent̄ plerūq; uerba apud sacras literas
ad res prorsus inanimas, audit⁹ & notionis oīno exptes, ut ad
solē, lunā, stellas, montes, & colles. **Vt in c̄atico triū puerorū**
Hebræorū. B̄ndicite sol & luna dño, b̄ndicite stellæ cœli dño Danie. 3.
& in alijs cōpluribus eiusdē c̄atici uersibus. **Et in psalmo. 148** Psal. 148.
Laudate eū (sc̄z dñm) sol & luna, laudate eū oēs stellæ & lumē
& in cæteris uersibus sequētib; **Potiore igit̄ rōne, dirigunt̄**
oīones n̄ræ deprecatoriæ ad sc̄tōs, sp̄ali auditu p̄ditos, &
intellectuali cognitione. Et q̄ ritū ac usum orādī sc̄tōs impro-
bauerit, eodem prorsus, imo ualentiore iure improbet̄ hęc c̄a-
tica, in quibus inanimatæ subst̄tiæ excitātur ad dei laudem,
sermone ad eas directo, opus est.

¶ Præter Ch̄m, & post eū, sacrā eius matrē & sanctos, es-
se & recte dici nostros mediatores. **Cap. XI.**

Aliā rursus obiectionē moliunt̄ in nos aduersarij, I
q̄ undecimū occupet locū, hoc mō. **Vnus Chr̄s,** I
est uerus mediator n̄r, p̄ quē accessum habeam⁹ ad I. Timo. 2.
patrē, quēadmodū scribit **B. Paulus ad Timotheū.**
Vnus est (inquit) mediator dei & hoīm, hō Ch̄s Iesus, p̄ quē
itidē tāq; pōtificē nostrū, p̄ces n̄ræ offerāt deo, & acceptabiles
fiāt. Vñ sc̄tā eccl̄ia i cuiusq; suarū orationū sine subnequit. **Per**
Ch̄m dñm nostrū, aut cōsimilis sn̄iæ particulā, petēs, p̄ illum
supplicationēs n̄ras deo patri acceptas haberi & gratas. **Quin-**
imo & ipse solus, est mediator, & sufficiēs ad intercedendum
pro nobis, ad uota etiā n̄ra deo offerēda, deniq; ad impetrādū.